

II МІЖНАРОДНИЙ ПОДАТКОВИЙ КОНГРЕС

Збірник матеріалів

ЕЛЕКТРОННЕ ВИДАННЯ

**УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
(ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ)**

II МІЖНАРОДНИЙ ПОДАТКОВИЙ КОНГРЕС

Збірник матеріалів

26 листопада 2021 р.

ЕЛЕКТРОННЕ ВИДАННЯ

**Ірпінь
2021**

УДК 351.72:347.73:336.221.4(06)

ББК 65.261.41-18я431

Д 76

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Університету державної фіскальної служби України
(протокол № 14 від 23 листопада 2021 року)*

Редакційна колегія:

В. П. Унінець-Ходаківська, канд. екон. наук, доцент (голова); М. О. Пижова, канд. юрид. наук, (заступник голови); В. Р. Біла, д-р юрид. наук, доцент; Л. А. Весельська, канд. держ. упр. доцент; А. Ю. Горбовий, д-р техн. наук, професор; В. В. Гурочкіна, д-р екон. наук, доцент; В. М. Красвський, д-р екон. наук, професор; І. Й. Малінський, канд. з фіз. виховання і спорту, професор; М. В. Рябокінь, канд. екон. наук, доцент; В. В. Топчій, д-р юрид. наук, професор; О. А. Шевчук, д-р юрид. наук, професор.

Д 76 **II Міжнародний податковий конгрес** [Електронне видання] : збірник матеріалів (м. Ірпінь, 26 листопада 2021 р.). – Ірпінь : Університет ДФС України, 2021. – 1298 с. – PDF-формат; мережеве видання; інституційний репозитарій.
ISBN 978-966-337-653-0

Збірник містить матеріали II Міжнародного податкового конгресу, що відбувся 26 листопада 2021 року на базі Університету державної фіскальної служби України (Державного податкового університету).

Публікації відображають напрями та результати наукових досліджень, присвячених таким актуальним питанням, як трансформації фіскальної політики в умовах євроінтеграції, розвитку державного фінансового контролю в контексті економічної безпеки країни, діджиталізації та глобалізації у сфері оподаткування, економічним реаліям та перспективам розвитку податкової та митної політики України, податковим драйверам модернізації публічних фінансів в Україні, сервісно-контрольним трендам розвитку обліково-аналітичних систем, організаційним та правовим засадам забезпечення економічної безпеки, правовому забезпеченню державної фіскальної політики, пріоритетам сталого розвитку України в контексті соціально-гуманітарних аспектів, профілактиці професійних захворювань фахівців фіскальних органів тощо.

Видання розраховане на науковців і здобувачів освітніх чи наукових ступенів у галузі економіки та права, а також фахівців-практиків, які цікавляться окресленою проблематикою.

Редакційна колегія не завжди поділяє позицію авторів.

За точність викладеного матеріалу відповідальність покладається на авторів.

УДК 351.72:347.73:336.221.4(06)

ББК 65.261.41-18я431

ISBN 978-966-337-653-0

© Університет державної фіскальної служби України, 2021

ЗМІСТ

Вітальне слово	24
 <i>Панель 1. Трансформація фіскальної політики в умовах євроінтеграції</i>	
Бодров Володимир, Фенюк Яна ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ОФШОРИЗАЦІЇ ТА ПРОБЛЕМИ АНТИОФШОРНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ.....	27
Борейко Наталія УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ТРАНСФЕРНОГО ЦІНОУТВОРЕННЯ НА ПРИКЛАДІ ЧЕСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ.....	34
Борзенко Олена ПОКРАЩЕННЯ ФІСКАЛЬНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ У ФІСКАЛЬНІЙ ПОЛІТИЦІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ.....	40
Брехов Сергій КОНЦЕПТУАЛЬНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ОЦІНЮВАННЯ РИЗИКІВ З ПИТАНЬ ТРАНСФЕРНОГО ЦІНОУТВОРЕННЯ ДЛЯ УКРАЇНИ	46
Brin Pavlo, Nehme Mohamad IMPLEMENTING THE CONCEPT OF CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY: INCREASING THE TAX BURDEN OR TAX AVOIDANCE.....	51
Варналій Захарій ФІСКАЛЬНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ В СИСТЕМІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТРАНСФЕРНОГО ЦІНОУТВОРЕННЯ.....	58
Волкова Оксана ВПЛИВ КРИЗИ COVID-19 НА МІСЦЕВІ ФІНАНСИ У ФІСКАЛЬНОМУ ВИМІРІ: СВІТОВИЙ ДОСВІД	64
Герасименко Ольга КУЛЬТУРНІ ЦІННОСТІ ТА АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ОПОДАТКУВАННЯ ОПЕРАЦІЙ З ЇХ ВИВЕЗЕННЯ / ВВЕЗЕННЯ В УКРАЇНУ	70
Дейнека Вікторія ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ І МЕТОДИ ВИЗНАЧЕННЯ ПОРЯДКУ РЕГУЛЮВАННЯ ТРАНСФЕРНОГО ЦІНОУТВОРЕННЯ У США.....	78

<i>Діброва Олена, Слатвінська Марина</i> ВСЕОХОПЛЮЮЧЕ ДЕКЛАРУВАННЯ ДОХОДІВ ЯК ТРИГЕР МОДЕРНІЗАЦІЇ ПДФО	84
<i>Драган Олена</i> ЩОДО ПРОБЛЕМ ЗАСТОСУВАННЯ КОНЦЕПЦІЇ ВИНИ ПЛАТНИКА ПОДАТКІВ ПІД ЧАС РОЗГЛЯДУ СУДОВИХ СПРАВ	88
<i>Дубовик Ольга</i> ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ: ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИЙ АСПЕКТ	94
<i>Кармаліта Марія, Федчук Світлана</i> ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ ЗА ПОРУШЕННЯ ПОДАТКОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА В ІСПАНІЇ	99
<i>Ковтунович Наталія, Шкуренко Наталія</i> АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ ВИНИ ПЛАТНИКА ПОДАТКІВ	105
<i>Коломієць Ганна</i> ЕВОЛЮЦІЯ ПОДАТКОВОГО ПЛАНУВАННЯ У КОНТЕКСТІ УЗГОДЖЕННЯ СУСПІЛЬНИХ ТА ПРИВАТНИХ ІНТЕРЕСІВ	109
<i>Колосов Олександр</i> РЕФОРМУВАННЯ ФІСКАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ У КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ: ПОДАТКОВА АМНІСТІЯ	118
<i>Кошук Тетяна</i> ПОЛІТИКА ПІДВИЩЕННЯ АКЦИЗНОГО НАВАНТАЖЕННЯ НА СИГАРЕТИ В УКРАЇНІ	126
<i>Кругляк Вячеслав</i> ВПРОВАДЖЕННЯ ТРИРІВНЕВОЇ МОДЕЛІ ДОКУМЕНТАЦІЇ З ТРАНСФЕРТНОГО ЦІНОУТВОРЕННЯ В УКРАЇНІ	132
<i>Курілов Євген</i> ВПРОВАДЖЕННЯ ДОКТРИН «ПРЕВАЛЮВАННЯ СУТНОСТІ НАД ФОРМОЮ» ТА «ЦІЛОВОЇ МЕТИ» У ВІТЧИЗНЯНИХ ПРАВИЛАХ ТРАНСФЕРТНОГО ЦІНОУТВОРЕННЯ	139

Мельник Микола СУЧАСНЕ ПОДАТКОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ: НАПРЯМИ ТА ІНСТРУМЕНТИ.....	146
Мовчун Світлана ДО ПИТАННЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА УХИЛЕННЯ ВІД СПЛАТИ ПОДАТКІВ: ПРИКЛАД ГРУЗІЇ	151
Нагорічна Ольга ПІДВИЩЕННЯ ІНСТИТУЦІЙНОЇ СПРОМОЖНОСТІ МИТНОЇ СЛУЖБИ У КОНТЕКСТІ ПРИЙНЯТТЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ СТРАТЕГІЇ	156
Нікитенко Дмитро, Калетник Олександр СВІТОВА ПРАКТИКА ФІСКАЛЬНОГО СТИМУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ	162
Онищенко Світлана, Маслій Олександра, Глушко Аліна ФІСКАЛЬНІ РИЗИКИ БЮДЖЕТНІЙ БЕЗПЕЦІ УКРАЇНИ	167
Оніщенко Ганна ПОДАТКОВА АМНІСТІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФІСКАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ	174
Пасічний Микола МОДЕРНІЗАЦІЯ ПІДХОДІВ ДО ФІСКАЛЬНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПІДАКЦИЗНИХ ТОВАРІВ	181
Сиволап Ірина АНАЛІЗ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ГОСПОДАРСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ З МЕТОЮ КОНТРОЛЮ ЗА ТРАНСФЕРНИМ ЦІНОУТВОРЕННЯМ	188
Тимченко Леонід, Федчук Світлана ОСОБЛИВОСТІ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОДАТКОВІ ПРАВОПОРУШЕННЯ У СПОЛУЧЕНИХ ШТАТАХ АМЕРИКИ.....	193
Цимбалюк Анатолій, Цимбалюк Світлана ВПЛИВ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ НА ФОРМУВАННЯ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ УКРАЇНИ.....	198
Шавло Ірина ДОСВІД ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ З ОЦІНЮВАННЯ РИЗИКІВ ТРАНСФЕРНОГО ЦІНОУТВОРЕННЯ.....	203

Швабій Костянтин, Новицька Надія, Хлебнікова Інна НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ АКЦИЗНОГО ОПОДАТКУВАННЯ СИГАРЕТ З МЕТОЮ ПРОТИДІЇ ЇХ НЕЗАКОННОМУ ВИРОБНИЦТВУ ТА ОБІГУ	209
Stüsgen Jutta BESTEUERUNG VON GRENZÜBERSCHREITENDEN LEISTUNGEN IM GEMEINSCHAFTSGEBIET: NEUE REGELN IN DER EUROPÄISCHEN UNION	214
Панель 2. Розвиток державного фінансового контролю в контексті економічної безпеки країни	
Белова Юлія, Пунда Олександр ЗАХИСТ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ ПІД ЧАС ЗАСТОСУВАННЯ НЕПРЯМИХ МЕТОДІВ ПОДАТКОВОГО КОНТРОЛЮ	218
Внукова Наталія ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА РІВНЯ ЗАЦІКАВЛЕНOSTІ ТЕМОЮ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ І ПОДАТКІВ ІНСТРУМЕНТАМИ GOOGLE	225
Кульпінський Сергій МАКРОЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ РОЗРИВІВ ЛІКВІДНОСТІ НА РИНКУ БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ	230
Лисецька Неля ОЦІНКА ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДІВ ПОДАТКОВОГО КОНТРОЛЮ В КРАЇНАХ БАЛТІЇ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ	235
Максімова Ірина ПРОЦЕДУРИ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ В ЗАКЛАДАХ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	240
Мельник Олена ПОРОГОВІ ТА ПІДОЗРІЛІ ФІНАНСОВІ ОПЕРАЦІЇ, ЩО ПІДЛЯГАЮТЬ ФІНАНСОВОМУ МОНІТОРИНГУ	246
Наумов Олександр ОЦІНЮВАННЯ ІНСТИТУЦІЙНОЇ СПРОМОЖНОСТІ ДЕРЖАВНИХ ФІСКАЛЬНИХ ОРГАНІВ У СФЕРІ МІЖНАРОДНИХ ТОРГОВО-ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН	250

Наумова Ольга ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ФІСКАЛЬНИХ ОРГАНІВ В УМОВАХ ВИКЛИКІВ СУЧАСНОСТІ.....	256
Ратушна Юлія, Белінська Яніна ПЕРЕВАГИ FİNTECH ТА ПРИПЛИВУ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ У КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ФІНАНСОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ	263
Савченко Леся УДОСКОНАЛЕННЯ КОНТРОЛЮ ПУБЛІЧНИХ ФІНАНСІВ: ІНФОРМАЦІЙНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ.....	270
Сидоренко Олексій ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ У СФЕРІ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ	276
Стародуб Дмитро ПРОБЛЕМА ПОСИЛЕННЯ ПОДАТКОВОГО КОНТРОЛЮ МАЙНОВОГО СТАНОВИЩА ФІЗИЧНИХ ОСІБ В УКРАЇНІ ЗА ДОПОМОГОЮ НЕПРЯМИХ МЕТОДІВ	281
Шевчук Олег ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПОБУДОВИ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ	287
Ярова Оксана ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ НЕПРЯМИХ МЕТОДІВ ПОДАТКОВОГО КОНТРОЛЮ В ЕСТОНІЇ	293
Панель 3. Діджиталізація та глобалізація у сфері оподаткування: виклики для України	
Авраменко Наталія, Желібо Євген ЗАСТОСУВАННЯ ПРИНЦИПУ РОЗШИРЕНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ВИРОБНИКА В УДОСКОНАЛЕННІ СИСТЕМИ ЕКОЛОГІЧНОГО ОПОДАТКУВАННЯ УКРАЇНИ	299
Boochs Wolfgang, Keskin Erol PLÄDOYER FÜR EINE GLOBALE STEUERGERECHTIGKEIT DURCH EINE NEUE WELTSTEUERORDNUNG.....	306
Гладченко Оксана ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ У СФЕРІ ТОРГІВЛІ.....	313

<i>Гурочкіна Вікторія, Браунагель Андрій</i> СУЧАСНІ ТРЕНДИ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ У СФЕРІ ОПОДАТКУВАННЯ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ	320
<i>Гушленко Ірина</i> ФІСКАЛЬНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ	328
<i>Dziubińska Agnieszka</i> CLOSING THE VAT GAP IN POLAND WITH PARTICULAR EMPHASIS ON FRAUD BASED ON THE CAROUSEL SCHEME	332
<i>Дяченко Світлана</i> ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ МІСЦЕВИХ ФІНАНСІВ УКРАЇНИ	342
<i>Калениченко Руслан, Коханець Анна</i> СТВОРЕННЯ Й ПІДТРИМКА ДІЛОВОЇ РЕПУТАЦІЇ В МЕРЕЖІ «ІНТЕРНЕТ» В ЕПОХУ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ ТА ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	348
<i>Касперович Юлія</i> МОБІЛЬНИЙ ДОДАТОК ЯК НОВІТНИЙ ІНСТРУМЕНТ ЗАЛУЧЕННЯ ГРОМАДЯН ДО БОРОТЬБИ З ПОДАТКОВИМИ ПРАВОПОРУШЕННЯМИ	356
<i>Коломійчук Олег</i> ПОБУДОВА КЕРУВАННЯ ДЛЯ ЛІНІЙНОЇ МАТЕМАТИЧНОЇ МОДЕЛІ БАГАТОПРОДУКТОВОЇ ЕКОНОМІКИ.....	363
<i>Лисеюк Андрій, Редич Олександр</i> ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИХ СИСТЕМ У ФІНАНСОВИХ РОЗСЛІДУВАННЯХ.....	366
<i>Мацур Сергій</i> ПІДХОДИ ДО ПРИВЕДЕННЯ ФОРВАРДНИХ (Ф'ЮЧЕРСНИХ) ЦІН ДО УМОВ СПОТ ДЛЯ ЦІЛЕЙ ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ ПОРІВНЯЛЬНОЇ НЕКОНТРОЛЬОВАНОЇ ЦІНИ У КОНТЕКСТІ ТРАНСФЕРНОГО ЦІНОУТВОРЕННЯ.....	375
<i>Назаров Микола</i> ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ТА ГЛОБАЛІЗАЦІЙНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ОПОДАТКУВАННЯ	381

Немировська Оксана, Міщанчук Андрій ДІДЖИТАЛ-ТРАНСФОРМАЦІЯ ОПОДАТКУВАННЯ ТА ПОДАТКОВИХ ПРОЦЕДУР: ТЕНДЕНЦІЇ ТА НАПРЯМИ РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ.....	387
Ніжегородцев Владислав МУЛЬТИСЕНСОРНИЙ ДИЗАЙН ЯК ЗАСІБ ПРОЄКТУВАННЯ У ТЕНДЕНЦІЯХ ДІДЖИТАЛІЗОВАНОГО СУСПІЛЬСТВА	392
Ніколаєв Всеволод, Щербина Андрій ТОКЕНІЗАЦІЯ ЖИТЛОВОЇ НЕРУХОМОСТІ: ГЛОБАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ І ФІНАНСОВА СПЕЦИФІКА В УКРАЇНІ	396
Пантелєєва Наталія ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ПОДАТКОВОГО АДМІНІСТРУВАННЯ.....	403
Ратушняк Тетяна ПОСЛУГИ КВАЛІФІКОВАНОГО НАДАВАЧА ЕЛЕКТРОННИХ ДОВІРЧИХ ПОСЛУГ ДЕРЖАВНОЇ ПОДАТКОВОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ.....	410
Сагайдак Ірина, Чорна Тетяна ГЛОБАЛЬНА ПОЛІТИКА ДЕКАРБОНІЗАЦІЇ: ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ.....	414
Сасенко Олена, Сьомченко Вікторія МЕТОДИКА ВРАХУВАННЯ ПОДАТКІВ ПРИ ФОРМУВАННІ ЦІНИ ПРОДУКЦІЇ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ	419
Сарана Леся ПОДАТКОВІ ПІЛЬГИ ТА ЇХ МІСЦЕ У МЕХАНІЗМІ ПРЯМОГО ОПОДАТКУВАННЯ	424
Сунцова Олеся АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ ТА ГЛОБАЛІЗАЦІЇ В ОПОДАТКУВАННІ У РОЗРІЗІ СУЧАСНОЇ ПРАКТИКИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ БЛОКЧЕЙН-ТЕХНОЛОГІЙ	429
Федотова-Півень Ірина СУЧАСНІ ГЕНЕРАТОРИ ВИПАДКОВИХ ЧИСЕЛ ДЛЯ КРИПТОСИСТЕМ	436

<i>Черкасова Марія, Слатвінська Марина</i> ПОДАТКОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ	441
<i>Чорна Тетяна, Сагайдак Ірина</i> ДЕЯКІ АСПЕКТИ МИТНО-ТАРИФНИХ ТА НЕТАРИФНИХ МЕХАНІЗМІВ РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ	446
<i>Ясенова Ірина</i> ЦИФРОВІЗАЦІЯ ПОДАТКОВИХ АДМІНІСТРАЦІЙ: АНАЛІЗ ДИСТАНЦІЙНОЇ РОБОТИ ЗА СЦЕНАРІЄМ ВИМУШЕНИХ ОБМЕЖЕНЬ ЧЕРЕЗ КОРОНАВІРУС.....	452
<i>Панель 4. Економічні реалії та перспективи розвитку податкової та митної політики України</i>	
<i>Андрущенко Володимир, Тучак Тетяна</i> ПОДАТКОВИЙ ПАТРІОТИЗМ ПЛУТОКРАТІВ	458
<i>Борса Вадим</i> МІСЦЕ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ У СПЕКТРІ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ.....	466
<i>Бриндак Валентина, Слатвінська Марина</i> УДОСКОНАЛЕННЯ ПОДАТКОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ	471
<i>Гурочкіна Вікторія</i> ПОДАТКОВІ ІНСТРУМЕНТИ ПОСИЛЕННЯ ЕКОСВІДОМОСТІ СУСПІЛЬСТВА ДЛЯ ЦІЛЕЙ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ	478
<i>Думенко Ruslan</i> NOVATIONS OF THE TAX OF BUSINESS ACTIVITIES IN UKRAINE.....	483
<i>Жучков Антон</i> ПЕРСПЕКТИВИ МИТНОЇ ТА ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ: БІХЕВІОРИСТИЧНИЙ АСПЕКТ	490
<i>Ізмайлов Ярослав, Єгорова Ірина</i> РОЗВИТОК ДУАЛЬНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ НОВОЇ ГЕНЕРАЦІЇ.....	495
<i>Малишко Віталіна, Макарчук Інна, Грановська Інна</i> ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	501

<i>Мельничук Ганна</i> АНАЛІЗ НАСЛІДКІВ ЗАПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ ПОДАТКУ НА ВИВЕДЕНИЙ КАПІТАЛ ЯК СТИМУЛУ ДО РОЗВИТКУ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ	507
<i>Микитенко Тетяна</i> МОДЕЛЮВАННЯ МИТНОГО АУДИТУ	514
<i>Монаєнко Антон</i> КРИТЕРІЇ ВИЗНАЧЕННЯ КОНТРОЛЮЮЧОЇ ОСОБИ КІК	521
<i>Прокopenко Ірина, Іванишина Ольга</i> АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПІДВИЩЕННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ПОГАШЕННЯ ПОДАТКОВОГО БОРГУ	525
<i>Селівон Артем</i> АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВИТРЕБУВАННЯ ДОКАЗІВ ЗА ІНІЦІАТИВОЮ СУДУ У ГОСПОДАРСЬКОМУ ПРОЦЕСІ.....	531
<i>Скоромцова Тетяна</i> ФІСКАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ ПЛАТНИКА ЯК ФАКТОР РИЗИКУ ПОДАТКОВОГО ПОРУШЕННЯ	537
<i>Сушкова Олена</i> ОЦІНКА РІВНЯ СПРИЯННЯ ФІСКАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ СТАЛОМУ ЕКОНОМІЧНОМУ РОЗВИТКУ	542
<i>Томчук Юлія, Ізмайлов Ярослав</i> ОБЛІК ТА ОПОДАТКУВАННЯ ВИПЛАТ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯМ.....	548
<i>Хлебнікова Інна, Лепеха Марина</i> ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕКОЛОГІЧНОГО ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	553
<i>Шараєнко Ольга</i> РОЗВИТОК ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ ПОДАТКОВОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ.....	559
 <i>Панель 5. Податкові драйвери модернізації публічних фінансів в Україні</i>	
<i>Бедринець Мирослава, Ліснічук Оксана</i> ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СТІЙКОСТІ ПУБЛІЧНИХ ФІНАНСІВ	564
<i>Біленко Дарья</i> ПОДАТКОВІ ЗАХОДИ РЕАГУВАННЯ НА КРИЗУ ВІД COVID-19 В ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇНАХ	570

<i>Долінський Леонід, Онишко Світлана</i> РОЛЬ ДЕРЖАВНИХ БОРГОВИХ ЗАПОЗИЧЕНЬ У СИСТЕМІ НЕФІСКАЛЬНИХ МЕТОДІВ НАПОВНЕННЯ БЮДЖЕТУ	575
<i>Жерліцин Дмитро</i> ПРОБЛЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ ОПЕРАЦІЙ З ВІРТУАЛЬНИМИ ФІНАНСОВИМИ АКТИВАМИ	579
<i>Калита Тетяна, Рінна Марія</i> НАПРЯМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ОПОДАТКУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ В УКРАЇНІ	583
<i>Канищур Інна</i> ОСНОВНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ПУБЛІЧНИМИ ФІНАНСАМИ У СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	589
<i>Коляда Тетяна</i> ФОРМУВАННЯ ДОХОДІВ БЮДЖЕТІВ НОВИХ ІНСТИТУТІВ ВЛАДИ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ	594
<i>Мартиненко Валентина</i> МОДЕРНІЗАЦІЯ ПУБЛІЧНИХ ФІНАНСІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ФІНАНСОВОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ	601
<i>Михайлова Олена</i> УДОСКОНАЛЕННЯ СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ У ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСОВИХ ВІДНОСИН.....	606
<i>Павлюк Валерій</i> СУЧАСНІ ТРЕНДИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ: СОЦІАЛЬНА І ГУМАНІТАРНА СКЛАДОВІ.....	613
<i>Сукач Олена, Коваль Віталій</i> НАПОВНЕННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ: ПОДАТКОВІ НОВАЦІЇ	617
<i>Унинець-Ходаківська Валентина</i> ОПОДАТКУВАННЯ ВІРТУАЛЬНИХ АКТИВІВ.....	623

*Панель 6. Сервісно-контрольні тренди розвитку
обліково-аналітичних систем*

<i>Білобровенко Тетяна</i> ОСОБЛИВОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ КОНТРОЛЮ У СФЕРІ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ	628
--	-----

<i>Бурдега Катерина</i> РОЗВИТОК, СТАН АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ У ПЕРІОД ВПЛИВУ КАРАНТИННИХ ЗАХОДІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ПОШИРЕННЯМ COVID-19	635
<i>Грищук Єлизавета</i> УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНСУЛЬТАТИВНИХ ПОСЛУГ З ОПОДАТКУВАННЯ	641
<i>Занько Борис</i> ПІЛЬГИ ДЛЯ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ ПРИ СПРАВЛЯННІ ПОДАТКУ НА НЕРУХОМЕ МАЙНО, ВІДМІННЕ ВІД ЗЕМЕЛЬНОЇ ДІЛЯНКИ	646
<i>Кібиш Олександра</i> ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ ТА ЗАМОВНИКАМИ	651
<i>Колісник Олена</i> ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	657
<i>Корж Марина</i> ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ СПІЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЛЯ БУДІВНИЦТВА ЖИТЛА	662
<i>Краєвський Володимир, Костенко Олександр</i> ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	669
<i>Лісовий Андрій</i> НАПРЯМИ ТА ШЛЯХИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПОДАТКОВОГО КОНТРОЛЮ	674
<i>Мацелюх Наталія, Джадалла Олена</i> ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ МІСТ ТА СПІЛЬНОТ	679
<i>Мискін Юрій, Мискіна Оксана</i> ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ ФІСКАЛЬНОЮ ПОЛІТИКОЮ В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ	686
<i>Міщенко Тетяна</i> НЕОБХІДНІСТЬ УНІФІКАЦІЇ ЄДИНИХ ПІДХОДІВ ДО ПРОВЕДЕННЯ БЮДЖЕТНОГО КОНТРОЛЮ	692

<i>Моргуненко Артем</i> РЕЖИМ «БЕЗПЕЧНІ ГАВАНІ» ЯК ОПЦІЯ МІЖНАРОДНОЇ ПРАКТИКИ РЕГУЛЮВАННЯ ТРАНСФЕРНИХ ЦІН.....	697
<i>Муравський Олександр</i> ТРАНСФЕРНЕ ЦІНОУТВОРЕННЯ ТА НЕОБХІДНІСТЬ ЙОГО РЕГУЛЮВАННЯ	702
<i>Новікова Олена</i> ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБІГУ В УКРАЇНІ	707
<i>Ополінська Вікторія</i> ВПЛИВ ЕЛЕКТРОННОЇ ТОРГІВЛІ НА ОБЛІКОВУ ДІЯЛЬНІСТЬ В УКРАЇНІ.....	713
<i>Остапенко Яна</i> СИСТЕМИ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБІГУ	719
<i>Панасюк Ольга</i> АНАЛІЗ ТА КОНТРОЛЬ РИНКУ АЛКОГОЛЬНИХ НАПОЇВ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ	725
<i>Параниця Надія</i> ТЕНДЕНЦІЇ ОБЛІКОВО-КОНТРОЛЬНОГО СУПРОВОДУ РЕАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІЧНОЇ СТРАТЕГІЇ КОРПОРАТИВНОГО РОЗВИТКУ	732
<i>Параниця Надія, Параниця Сергій</i> ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ОЦІНЮВАННЯ РИЗИКІВ У СФЕРІ ТРАНСФЕРНОГО ЦІНОУТВОРЕННЯ	735
<i>Паянок Тетяна</i> ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ЗАСТОСУВАННЯ MS SQL SERVER У ПРАКТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	740
<i>Пілевич Дмитро</i> ФУНКЦІЇ ТА ЗАВДАННЯ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО- ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВ.....	745
<i>Поснова Тетяна</i> ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ФІСКАЛЬНОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ.....	751
<i>Проскура Катерина</i> ЗАСТОСУВАННЯ СУДОВИХ ЕКСПЕРТИЗ У ПОДАТКОВИХ ПЕРЕВІРКАХ	756

<i>Роздимаха Ірина</i> ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА СИСТЕМУ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ.....	761
<i>Рябчук Оксана</i> СУТНІСТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ АУТСОРСИНГУ В АУДИТОРСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	769
<i>Салямон-Міхєєва Катерина</i> ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ВПРОВАДЖЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ У ВІТЧИЗНЯНИЙ БІЗНЕС.....	775
<i>Свінцицький Андрій</i> СУДОВО-ЕКСПЕРТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ.....	779
<i>Скорик Марина</i> РОЛЬ ПОДАТКІВ У СТАЛОМУ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД.....	785
<i>Сторожук Тетяна</i> ІНФОРМАЦІЙНЕ НАПОВНЕННЯ ЗВІТУ ПРО УПРАВЛІННЯ.....	789
<i>Таращенко Володимир</i> ЕФЕКТИВНІСТЬ ПОДАТКОВОГО АУДИТУ В УКРАЇНІ	796
<i>Титенко Лариса</i> ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНИЙ МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТРАТЕГІЄЮ БІЗНЕСУ	800
<i>Ткаченко Сергій</i> ЯВНЕ ВИЗНАЧЕННЯ ЦІЛЕЙ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ	806
<i>Тотчук Yuliia</i> PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF ACCOUNTING AND ANALYTICAL SUPPORT FOR PAYMENTS TO SERVICEMEN.....	809

***Панель 7. Організаційні та правові засади забезпечення
економічної безпеки***

<i>Антипов Володимир</i> НЕЗАКОННІ ДІЯННЯ ЩОДО ПІДАКЦИЗНИХ ТОВАРІВ (СТАТТЯ 204 КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ)	814
<i>Боднарчук Олег</i> ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ЗОВНІШЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	820

<i>Вергелюк Юлія</i> ЦИФРОВІ ЗАГРОЗИ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ КРАЇНИ	827
<i>Вовкочин Інна</i> БЮДЖЕТНА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ ЯК СКЛАДОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ: ПРАВОВІ РЕАЛІЇ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ ОСНОВНИХ ЗАГРОЗ.....	831
<i>Габрись Олександр, Никитченко Наталія</i> ВПЛИВ ЗЛОВЖИВАННЯ ПРОЦЕСУАЛЬНИМИ ПРАВАМИ У ПРОЦЕДУРІ БАНКРУТСТВА НА ЕКОНОМІЧНУ БЕЗПЕКУ УКРАЇНИ	837
<i>Завидняк Ірина</i> ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОГО ЕТАПУ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ЗЛОЧИНІВ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНОГО ХАРАКТЕРУ	841
<i>Завидняк Володимир</i> НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ.....	848
<i>Кузьменко Олена</i> АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРИЗНАЧЕННЯ ДЕЯКИХ ВИДІВ ЕКСПЕРТИЗ ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ У СФЕРІ ЕКОНОМІКИ	852
<i>Кумков Дмитро</i> ДО ПИТАННЯ ПРО ВИЗНАЧЕННЯ ДЖЕРЕЛ МИТНОГО ПРАВА.....	858
<i>Лисенко Володимир, Комишнюк Юрій</i> РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ДЕРЖАВИ	865
<i>Нікітіна Ольга</i> ЗАПОБІГАННЯ КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ, ЯКІ ПЕРЕДБАЧЕНІ СТ. 206 КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ, В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО КОНФЛІКТУ	870
<i>Резнік Сергій, Гурочкіна Вікторія</i> СУЧАСНИЙ СТАН ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В УКРАЇНІ	877
<i>Рудая Марина</i> ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ЕКСПЕРТНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ З ВИЗНАЧЕННЯ ЗБИТКІВ БАНКІВ	883

<i>Рябченко Олена, Винниченко-Кумкова Лілія</i> СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПІДГОТОВКИ ЮРИДИЧНИХ КАДРІВ ДЛЯ ДЕРЖАВНОЇ МИТНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ: АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ	889
<i>Соколова Ольга</i> КОНКУРЕНТНІ СТРАТЕГІЇ ТА ПРОГРАМИ ЗМІЦНЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ АКТИВІЗАЦІЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ	895
<i>Цимбалюк Михайло</i> НОРМАТИВНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ: ПИТАННЯ ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ	902
<i>Чигрина Галина</i> ПРОЦЕСУАЛЬНІ ЗАСАДИ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ У СФЕРІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	908
 <i>Панель 8. Правове забезпечення державної фіскальної політики</i>	
<i>Амеліна Анна</i> ДЕЯКІ АСПЕКТИ РОЗМЕЖУВАННЯ ПОНЯТЬ «РОБОТИ» ТА «ПОСЛУГИ» У СФЕРІ НАДАННЯ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ	912
<i>Атаманчук Наталія</i> УЧАСТЬ ІНСТИТУТІВ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА У ФОРМУВАННІ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ	917
<i>Березенко Ірина</i> ФІСКАЛЬНА ПОЛІТИКА: РЕАЛІЇ СЬОГОДЕННЯ.....	924
<i>Боднарчук Оксана</i> ФІСКАЛЬНА ПОЛІТИКА ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ	928
<i>Гмирін Андрій</i> УХИЛЕННЯ ВІД СПЛАТИ ПОДАТКІВ: ЗАГРОЗА СТАБІЛЬНОСТІ ДЕРЖАВИ	932
<i>Дідківська Галина</i> СТАНОВЛЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ СПІВПРАЦІ ЗАПОБІГАННЯ ПОДАТКОВІЙ ЗЛОЧИННОСТІ	936

<i>Іванський Андрій</i> ПРОБЛЕМНІСТЬ ВИЗНАЧЕННЯ ПОДАТКОВОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ У ПОДАТКОВОМУ КОДЕКСІ УКРАЇНИ.....	940
<i>Ільницький Олег</i> ПРОЩЕННЯ БОРГУ ЗА КРЕДИТНИМИ ЗОБОВ'ЯЗАННЯМИ В ІНОЗЕМНІЙ ВАЛЮТІ ДЛЯ ЦІЛЕЙ ОПОДАТКУВАННЯ ПОДАТКОМ З ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ.....	945
<i>Кабанець Катерина</i> ЩОДО ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ ФІНАНСОВО-ПРАВОВИХ ДЕФІНІЦІЙ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ.....	955
<i>Касьяненко Любов</i> БЮДЖЕТНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ.....	962
<i>Пижова Марина</i> НЕОБХІДНІСТЬ ФОРМУВАННЯ ФІСКАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ЯК ІНСТРУМЕНТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ.....	968
<i>Попович Олег, Касьяненко Любов</i> ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПУ ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА У ПОДАТКОВІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ: НОРМА ЗАКОНУ ТА СУДОВА ПРАКТИКА	973
<i>Селезень Павло</i> КОНЦЕПЦІЯ MENS REA В ПРАКТИЦІ СУДІВ КАНАДИ (НА ПРИКЛАДІ РІШЕННЯ R. V. PATRY).....	980
<i>Семеряк Микола, Крикун Віктор</i> ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ ПОДАТКОВОГО РЕЗИДЕНТА ПРИ ОПЕРАЦІЯХ, ЩО ПОТРЕБУЮТЬ СПЛАТИ ПОДАТКІВ В УКРАЇНІ	984
<i>Стріяшко Галина</i> НЕПРИБУТКОВІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЯК СУБ'ЄКТИ ОПОДАТКУВАННЯ	989
<i>Топчій Василь</i> ПРОТИДІЯ ПОДАТКОВІЙ ЗЛОЧИННОСТІ ЯК ЗАПОРУКА ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ.....	993
<i>Трубіна Марина</i> ТЛУМАЧЕННЯ КАТЕГОРІЇ «ДОБРОСОВІСНІСТЬ» У СФЕРІ ПОДАТКОВИХ ПРАВОВІДНОСИН.....	997

Чайковський Дмитро РОЛЬ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ У ЗАПОБІГАННІ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ У СФЕРІ ЕКОНОМІКИ	1003
---	------

**Панель 9. Пріоритети сталого розвитку України:
соціально-гуманітарний аспект**

Берташ Марія ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ВІДБОРУ ПРАЦІВНИКІВ МИТНОЇ СЛУЖБИ	1008
---	------

Богдановський Ігор, Льовкіна Олена ГУМАНІСТИЧНА ОСВІТНЯ ПАРАДИГМА ЯК ОСНОВА СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЛЮДСТВА	1012
---	------

Вахнован Мирослава ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ГРАМАТИЧНОЇ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У СТУДЕНТІВ, МЕТОДИ ПОЯСНЕННЯ ТА КОНТРОЛЮ РІВНЯ СФОРМОВАНOSTІ ГРАМАТИЧНИХ ВМІНЬ ТА НАВИЧОК.....	1019
---	------

Верховцева Ірина ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА ДЕРЖАВНОГО СЛУЖБОВЦЯ: ДО ІДЕЙНО-ТЕОРЕТИЧНИХ ЗАСАД НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ЗВО ФІСКАЛЬНОГО ПРОФІЛЮ	1026
---	------

Весельська Людмила МІГРАЦІЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ЗА КОРДОН: НАСЛІДКИ ДЛЯ УКРАЇНИ	1032
--	------

Волкова Людмила ФОРМУВАННЯ ПОЛІКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДІ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	1041
--	------

Воробйова Любов ПОДАТКИ ЯК КАТЕГОРІЯ МОРАЛІ.....	1047
--	------

Гиріна Тетяна МУЛЬТИМЕДІЙНИЙ ІНСТРУМЕНТАР ПРЕЗЕНТАЦІЇ ФІНАНСОВИХ ДАНИХ У МЕДІА.....	1050
--	------

Гордей Оксана, Лукашенко Олена БЮДЖЕТНА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ЯК НАПРЯМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ МІСТ ТА СПІЛЬНОТ	1054
---	------

<i>Готра Олена</i> РОЛЬ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ У ФОРМУВАННІ КОНКУРЕНТНОГО ФАХІВЦЯ В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ.....	1062
<i>Данюк Леся</i> ДО ПИТАННЯ ПРАВОВОГО ПОРЯДКУ ВІДНОСИН ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ ІЗ СУБ'ЄКТАМИ НОТАРІАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	1069
<i>Деніжна Світлана</i> ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ ВІРТУАЛЬНОЇ РЕАЛЬНОСТІ.....	1073
<i>Дячук Олена</i> КОМУНІКАТИВНІ ОСОБЛИВОСТІ ДИСКУРСУ СОЦІАЛЬНОЇ РЕКЛАМИ В УМОВАХ COVID	1079
<i>Заєць Світлана</i> ВЕКТОРИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТІВ У КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	1086
<i>Зайцева Інна</i> ВИРАЖАЛЬНІ ЗАСОБИ ЖУРНАЛІСТСЬКОГО ТЕКСТУ НА ЕКОНОМІЧНУ ТЕМАТИКУ	1092
<i>Заушнікова Марина</i> СИНДРОМ ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРАННЯ: ОСНОВНІ НАПРЯМИ ПРОФІЛАКТИКИ.....	1096
<i>Калениченко Руслан, Сковира Олег</i> ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ	1102
<i>Калита Олена</i> ВПЛИВ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ НА РОЗВИТОК ДУХОВНОГО УНІВЕРСУМУ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА	1109
<i>Клевець Любов</i> ПСИХОФІЗІОЛОГІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОЧОГО МІСЦЯ СПІВРОБІТНИКІВ ПОДАТКОВОЇ СЛУЖБИ	1115
<i>Коваленко Юлія</i> ПІДВИЩЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ГРАМОТНОСТІ УКРАЇНЦІВ ЯК ПРІОРИТЕТ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	1120

<i>Литвинська Тетяна</i> СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ ЯК СЕРЕДОВИЩЕ АНГЛОМОВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ	1127
<i>Маковоз Оксана, Передерій Тетяна</i> ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ БІЗНЕСУ ЯК ЗАПОРУКА СТАЛОГО РОЗВИТКУ	1133
<i>Науменко Ліана</i> ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПІД ЧАС ВИСТУПУ РИТОРА	1140
<i>Овдієнко Оксана</i> ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	1144
<i>Овдієнко Ірина</i> ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ОСОБИСТОСТІ УСПІШНИХ ПІДПРИЄМЦІВА	1151
<i>Опичак Людмила</i> MEANS FOR WRITING SKILLS DEVELOPMENT	1155
<i>Охріменко Зорина</i> ПРОФОРІЄНТАЦІЯ ЯК СИСТЕМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ	1158
<i>Пернарівська Тетяна</i> ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ	1164
<i>Петухова Ірина</i> ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ПОДАТКОВИХ КОНСУЛЬТАНТІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	1168
<i>Романюк Людмила</i> СТАНОВЛЕННЯ ЦІННОСТЕЙ ОСОБИСТОСТІ В ОСВІТНЬОМУ І БІЗНЕС-ПРОСТОРІ: ФЕНОМЕНОЛОГІЧНО-СИНЕРГЕТИЧНИЙ ПІДХІД	1173
<i>Руженська Тетяна</i> РОЛЬ І МІСЦЕ ЕЛЕКТРОННИХ НАВЧАЛЬНИХ РЕСУРСІВ У ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ	1176

<i>Савченко Анатолій</i> ЗАКОНОМІРНОСТІ ПРОЦЕСУ ОСОБИСТІСНО- ОРІЄНТОВАНОЇ ВЗАЄМОДІЇ В ОВОЛОДІННІ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ	1180
<i>Сова Маргарита</i> ІГРОВИЙ ФОРМАТ МЕДІАОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ	1191
<i>Сукаленко Тетяна</i> МЕДІАГРАМОТНІСТЬ ЯК ДІЄВИЙ ІНСТРУМЕНТ ВИВЧЕННЯ МЕДІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА	1198
<i>Ховрак Інна</i> РОЛЬ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТІВ У ДОСЯГНЕННІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ.....	1201
<i>Чеберяко Оксана</i> ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО ЯК ЧИННИК ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	1205
<i>Чорна Альона</i> ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ЯК ОДИН ІЗ МЕТОДІВ РОЗВИТКУ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В УКРАЇНІ	1212
<i>Чупрій Леонід</i> ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНА ДОКТРИНА США В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ.....	1217
<i>Шапошник Галина</i> ВАЖЛИВІСТЬ КОМУНІКАТИВНОЇ АКТИВНОСТІ ТА КРЕАТИВНОГО МИСЛЕННЯ СТУДЕНТІВ ШЛЯХОМ ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ	1222
<i>Шульгун Мадлен</i> КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК БАЗИСНА КАТЕГОРІЯ ONLINE-ЗАНЯТТЯ (НІМЕЦЬКА МОВА).....	1229
<i>Ярош Анна</i> ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ПРОФЕСІЙНО- ОРІЄНТОВАНОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДЛЯ КУРСАНТІВ ВІЙСЬКОВИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ.....	1233

**Панель 10. Профілактика професійних захворювань фахівців
фіскальних органів: практичні напрями реалізації**

Гаврилюк Валерій

ЗНАЧЕННЯ ОЗДОРОВЧО-РЕКРЕАЦІЙНОЇ РУХОВОЇ
АКТИВНОСТІ У ПОКРАЩЕННІ СТРЕСОСТІЙКОСТІ
ПРАЦІВНИКІВ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ..... 1238

Гасвий Вадим

ВПЛИВ ГІПОКІНЕЗІЇ НА ПРАЦЕЗДАТНІСТЬ ПРАЦІВНИКІВ
МІНІСТЕРСВА ФІНАНСІВ УКРАЇНИ: ШЛЯХИ ПРОФІЛАКТИКИ 1243

Довгань Надія

ЗАСТОСУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ
ПРОФІЛАКТИКИ ПРОФЕСІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ
ФАХІВЦІВ ФІСКАЛЬНИХ ОРГАНІВ 1249

Крупеня Світлана

ВПЛИВ МЕТОДИКИ ОЗДОРОВЧОЇ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ
НА ФІЗИЧНИЙ СТАН ОСІБ ЗРІЛОГО ВІКУ 1257

Лаврентьєв Олександр

РУХОВА АКТИВНІСТЬ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ..... 1262

Малинський Ігор

ФІЗИЧНА АКТИВНІСТЬ – УНІВЕРСАЛЬНИЙ
ЗАСІБ ПРОФІЛАКТИКИ ЗАХВОРЮВАНЬ
ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ 1269

Олар Віталій

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ АДАПТАЦІЙНИХ
МОЖЛИВОСТЕЙ СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ СИСТЕМИ
СТУДЕНТІВ-ПЕРШОКУРСНИКІВ СПЕЦІАЛЬНОЇ
МЕДИЧНОЇ ГРУПИ ТА СЕКЦІЇ БАСКЕТБОЛУ 1275

Сергієнко Юрій

ПРОФІЛАКТИКА ЗАХВОРЮВАНЬ І ЗМІЦНЕННЯ ЗДОРОВ'Я
ШЛЯХОМ ЗАНЯТТЯ ФІЗИЧНОЮ КУЛЬТУРОЮ 1281

Терещенко Тетяна

НАПРЯМИ ПРОФІЛАКТИКИ МЕТАБОЛІЧНОГО
СИНДРОМУ ПРАЦІВНИКІВ ФІСКАЛЬНИХ ОРГАНІВ 1287

Чаплигін Василь

РЕКРЕАЦІЯ І СПОРТИВНО-ОЗДОРОВЧИЙ ТУРИЗМ У СИСТЕМІ
ПРОФІЛАКТИКИ ПРОФЕСІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ 1292

УДК 378.4:37.014

Світлана Заєць,
*канд. екон. наук, доцент,
в.о. проректора з науково-педагогічної та навчальної роботи,
Університет ДФС України*

ВЕКТОРИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТІВ У КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

У роботі наведена характеристика напрямів міжнародних досліджень з управління сталістю в університетах, які відіграють вирішальну роль у сприянні стійкому розвитку суспільства. Проаналізовано основні складові концепції сталого розвитку закладів вищої освіти та зміст діяльності структур, що беруть участь у процесах розвитку та управління стійкістю. Обґрунтовано необхідність розробки проєктів сталого розвитку університетів, адаптованих до вітчизняної нормативно-правової бази, що включатимуть відповідні вимоги до освітніх установ, які готують фахівців та лідерів бізнесу, покликаних демонструвати суспільно відповідальне ставлення до глобальних проблем.

Ключові слова: *сталий розвиток, університети, освіта для стійкого розвитку, рейтинги, зелений кампус.*

Svitlana Zaiets,
*PhD, Associate Professor,
acting vice-rector for scientific-pedagogical and educational work
University of SFS of Ukraine*

VECTORS OF TRANSFORMATION OF UNIVERSITY ACTIVITIES IN THE CONTEXT OF IMPLEMENTING THE GOALS OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT

The paper describes the directions of international research on sustainability management in universities, which play a crucial role in promoting sustainable development of society. The main components of the concept of sustainable development of higher education and the content of the

Панель 9. Пріоритети сталого розвитку України: соціально-гуманітарний аспект

activities of structures involved in the processes of development and sustainability management are analyzed. The need to develop sustainable development projects of universities adapted to the domestic legal framework, which will include appropriate requirements for educational institutions, training professionals and business leaders, designed to demonstrate a socially responsible attitude to global issues.

Keywords: *sustainable development, universities, education for sustainable development, rankings, green campus.*

Актуальність. Університети відіграють унікальну роль у забезпеченні сталого розвитку суспільства, оскільки саме вони відповідають за поширення якісних знань та досвіду, вони є основними драйверами, суб'єктами соціальних інновацій в інерційному зовнішньому середовищі.

Впровадження принципів сталого розвитку в глобальну систему вищої освіти почалося близько 35 років тому. Зараз це один зі світових трендів. Накопичений міжнародний досвід університетів досить значний і може бути затребуваний при розробці концепцій сталого розвитку вищої освіти, які лише зараз починають реалізуватись в окремих вітчизняних університетах.

Науковцями провідних світових університетів [1] напрацьована концепція сталого розвитку закладу вищої освіти як система поглядів, ідей, що базується на п'яти основних принципах: включення питань сталого розвитку до навчальних планів університету; включення питань сталого розвитку в дослідження університету; побудова поточної діяльності університету на принципах сталого розвитку (використання енергозберігаючого обладнання і технологій, альтернативних джерел і видів енергії, закупівля місцевих харчових продуктів для їдалень та кафетеріїв, використання екологічно чистих засобів для прибирання приміщень, сортування та переробки відходів, використання вторинних (перероблених) матеріалів (наприклад, паперу, упаковки тощо), економне використання води, розвиток електронних засобів зв'язку та перехід на безпаперову офісну роботу, використання електронних ресурсів у бібліотеці для мінімізації ксерокопіювання тощо); створення можливостей для студентів та співробітників університету для набуття навичок поведінки, спрямованої на сталий розвиток (організація велосипедних стоянок, встановлення спеціалізованих урн для сортування сміття і

відходів, проведення заходів з благоустрою території тощо); розробка програм співпраці та партнерських відносин з іншими організаціями зі сталого розвитку.

Мета дослідження – визначення умов, які дозволять студентам, викладачам і дослідникам закладів вищої освіти стати агентами змін для сталого розвитку.

Матеріали та методи. На думку А. Бассена, С. Т. Шмітт, С. Stecker [2], в контексті сталого розвитку заклади вищої освіти можуть інтегрувати актуальне питання сталого розвитку у свою діяльність. К.О. Scharmer [3] запрошує університети зосередитися на системній модернізації та розширенні міжорганізаційної співпраці, щоб мати можливість вирішувати проблеми сталого розвитку. М. Бауер та інші [4] стверджують, що університети повинні прийняти стійкий розвиток як інституційний підхід для заохочення трансформаційних практик на всіх рівнях.

Сундукова Т. О., Ваникіна Г. В. [5] вважають, що розвиток багатовимірної та мережевої організаційної моделі, а саме інтегративного університету 4.0 сприяє підвищенню здатності справлятися зі складністю умов функціонування та вирішує виклик сталого розвитку.

У рамках впровадження ідеології сталого розвитку зарубіжні університети досить вільні в постановці цілей і виборі механізмів досягнення цільових показників. Багато в чому реалізація таких проектів є виключно їх ініціативою, надалі підтримується в рамках мережевої взаємодії, яка поступово замінює ієрархічні системи управління. Під час проникнення концепції сталого розвитку в систему вищої освіти розвинулася низка університетських мереж як національного, так і міжнародного рівнів [6]. До найвідоміших відносяться: AASHE, IARU, EAUC, ISCN.

За останні 10-20 років також накопичилася досить репрезентативна база спостережень різних систем ранжування університетів за показниками стійкості. Основними з них є: STARS – система сталого розвитку, відстеження, оцінки та рейтингу (США); AISHE – інструмент аудиту для сталого розвитку вищої освіти (Великобританія); ARISE – оцінка відповідальності в галузі сталої освіти (на основі системи ISO 26000); WUR – світовий рейтинг університетів GreenMetric (Індонезія) та ін.

Ці системи ранжування розрізняються за методологією оцінки, складом і пріоритетністю показників. При цьому сама концепція «сталості» по відношенню до системи вищої освіти все ще продовжує

Панель 9. Пріоритети сталого розвитку України: соціально-гуманітарний аспект

уточнюватись [7]. Відповідно, показники будуть поліпшуватися в майбутньому, в тому числі за рахунок більш активної реалізації проєктів та рейтингів.

Результати та обговорення. Багато провідних університетів світу впроваджують елементи сталого розвитку, які є або системними за своєю природою, або окремими ресурсозберігаючими технологіями. У Великобританії, наприклад, існує багато впроваджених програм і проєктів, як системних, так і окремих екологічних оцінок університетів. Різноманітні програми також існують в США, Канаді, Німеччині, Франції, Ірландії та інших країнах. Більшість університетів Європи і Північної Америки беруть участь в реалізації зелених ініціатив через екологічну політику, розробку планів дій з переходу до принципів сталого розвитку, переосмисленні навчальних планів і дослідницьких програм [8]. За низкою оцінок понад 1 000 навчальних закладів вже долучилися до рамкових міжнародних декларацій щодо впровадження принципів сталого розвитку у вищій освіті, у тому числі розробки освітніх програм (Вища освіта для сталого розвитку) [9; 10].

Таблиця 1

Практики та ініціативи Green Campus, реалізовані в основних напрямках діяльності університету

Напрями	Основний зміст роботи
Поводження з відходами	Удосконалення окремої системи відходів, системи збору небезпечних відходів, системи управління харчовими відходами, системи управління падіння листя, привернення уваги членів університетської спільноти до проблем, пов'язаних з утворенням твердих побутових відходів, збільшення залучення до роздільного збору, розробкою навчальних матеріалів
Озеленення	Інвентаризація та благоустрій зелених насаджень, надання їм статусу важливого соціально-культурного об'єкта в межах університету, визначення територій кампусу, де можна зробити додаткове озеленення, розробка методів та ділянок вертикального озеленення
Велоспорт	Розробка шляхів розвитку велосипедної інфраструктури, просування екологічно чистих видів транспорту
Екоосвіта	Розробка курсу лекцій, розробка плану культурного дозвілля, залучення представників університетської спільноти до природоохоронної діяльності
Взаємодія з територією	Контакт з територіями і створення експериментальних майданчиків, організація студентської навчально-виробничої практики на цих об'єктах. Розробка та реалізація навчальних програм та спільних проєктів. Типологія проблем і запитів територій та створення переліку відповідних тем для досліджень і розробок відповідно до їх запитів

Можливим способом переходу до сталого розвитку та функціонування університету (в ракурсі екологічного аспекту) є розробка та впровадження моделі Green Campus, основною метою якої є створення екоорієнтованого середовища, що сприяє сталому розвитку самого університету. Основні можливі напрями роботи наведені в табл. 1.

Як показує світовий досвід, реалізація програм сталого розвитку університету не обмежується модернізацією кампусу і збереженням навколишнього середовища, серед інших – соціальні активності, гендерні рівності та ін. Головним викликом стає зміна способу життя, правил поведінки та мислення студентів та працівників, а також поширення інновацій у зовнішнє середовище, насамперед у місцеві громади в містах та регіонах. Під час реалізації програм сталого розвитку оновлюються внутрішні системи управління університетом: змінюється постановка цілей, система стимулювання та оцінки ефективності діяльності співробітників.

Висновки. Розробка систем оцінки сталості розвитку університетів дозволить в майбутньому врахувати результати соціальних перетворень в провідних світових рейтингах університетів, наприклад, в Академічному рейтингу світових університетів (ARWU), Times Higher Education (THES) та ін. Тоді ефективність реалізації власної програми сталого розвитку також сприятиме репутації університету. Таким чином, перехід системи вищої освіти України до принципів сталого розвитку є одним зі світових викликів, а накопичений досвід досить великий і повинен бути обов'язково використаний при розробці національної концепції сталого розвитку вищої освіти в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гришина О. А., Сагінова О. В., Зав'язлова Н. Б., Сагінов Ю. Л. Концепция устойчивого развития образовательного учреждения // Вестник Российского экономического университета имени Г. В. Плеханова. –2013. № 3 (57). С. 5–22
2. Bassen, A., Schmitt, C. T., Stecker, C. (2017) Nachhaltigkeit an Hochschulen: entwickeln–vernetzen–berichten (HOCH N) //uwf UmweltWirtschaftsForum. 2017. – Т. 25. № 1–2. С. 139-146. URL: <https://link.springer.com/article/10.1007/s00550-017-0450-y>
3. Scharmer, C.O. (2019) Education is the kindling of a flame: How to reinvent the 21st-century university. URL: <https://www.huffpost.com/>

Панель 9. Пріоритети сталого розвитку України: соціально-гуманітарний аспект

entry/education-is-the-kindling-of-a-flame-how-to-reinvent_b_5a4ffec5e4b0ee/59d41c0a9f

4. Bauer M. Bormann I., Kummer B., et al (2018) Sustainability governance at universities: Using a governance equalizer as a research heuristic // Higher Education Policy. 2018. Т. 31. № 4. С. 491–511.

5. Сундукова, Т. О. Университет 4.0: содействие трансформации высших учебных заведений в направлении устойчивого развития / Сундукова Т. О., Ванькина Г. В. // Высшее техническое образование : проблемы и пути развития = Engineering education: challenges and developments: материалы X Международной научно-методической конференции, Минск, 26 ноября 2020 года / Министерство образования Республики Беларусь, Белорусский государственный университет информатики и радиоэлектроники. – Минск: БГУИР, 2020. – С. 288–292.

6. Бузмаков С. А, Андреев Д. Н. Принципы устойчивого развития в ведущих мировых университетах // Географический вестник. 2012. № 2 (21). С. 74–84.

7. Lauder A., Sari R. F, Suwartha N, Tjahjono G. (2015) Critical review of a global campus sustainability ranking: GreenMetric // Journal of Cleaner Production. Vol. 108. Part A. P. 852–863. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0959652615002061?via%3Dihub>

8. Arroyo P. (2017) A new taxonomy for examining the multi-role of campus sustainability assessments in organizational change // Journal of Cleaner Production. 1 January Vol. 140. № 3. P. 1763–1774. URL: <https://www.infona.pl/resource/bwmeta1.element.elsevier-afb2c2c1-7136-3d7e-a672-7741d8acd443>

9. Wias T., Verbruggen A., Wright T. University research for sustainable development: definition and characteristics explored // Journal of Cleaner Production. 2010. Vol. 18. № 7. P. 629–636. URL: <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2009.09.017>

10. Lozano R, Lukman R, Lozano F. J., Huisingh D, Lambrechts W. (2013) Declarations for sustainability in higher education: becoming better leaders, through addressing the university system // Journal of Cleaner Production. Vol. 48. P. 10–19. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0959652611003775>